

Broj: 03-45.1-19-1097-2/22
Istočno Sarajevo, 14.10.2022. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 17. sjednici BAS/TC 47 održanoj 12.10.2022. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 47

Uređaji i sistemi za grijanje i hlađenje

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 47, *Uređaji i sistemi za grijanje i hlađenje* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 47) obuhvata standardizaciju u pripremi i utvrđivanju prijedloga bosanskohercegovačkih (BAS) standarda, preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda i revizija postojećih važećih standarda u oblasti ugostiteljskih rashladnih ormara, kuhinjskih rashladnih aparata, bojlera za centralno grijanje, montažnih cijevnih sistema za centralno grijanje, izmjenjivača toplote, toplotnih pumpi i jedinica za klimatizaciju, aparata za grijanje prostora unutar integrisanih toplotnih izvora, raspodjele troškova toplotne energije, rashladnih sistema i sigurnosnih i okolinskih zahtjeva, sistema grijanja u zgradama, solarnih termalnih sistema i komponenti, hlađenja i klimatizacije, i ventilatora.

BAS/TC 47 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CEN/TC 44 - Ugostiteljski rashladni ormara, kuhinjski rashladni aparati
- CEN/TC 57 - Bojleri za centralno grijanje
- CEN/TC 107 - Montažni cijevni sistema za centralno grijanje
- CEN/TC 110 - Izmjenjivači toplote (u mirovanju)
- CEN/TC 113 - Toplotne pumpe i jedinice za klimatizaciju
- CEN/TC 130 - Aparata za grijanje prostora unutar integrisanih toplotnih izvora
- CEN/TC 156 - Ventilacija u zgradama
- CEN/TC 171 - Raspodjela troškova toplotne energije
- CEN/TC 182 - Rashladni sistemi i sigurnosni i okolinski zahtjevi
- CEN/TC 295 - Peći na čvrsto gorivo
- CEN/TC 228 - Sistemi grijanja u zgradama
- CEN/TC 312 - Solarnih termalni sistemi i komponente
- CEN/TC 413 - Izolovana prevozna sredstva za robu osjetljivu na temperaturu sa ili bez uređaja za hlađenje i / ili grijanje
- ISO/TC 86 - Hlađenje i klimatizacija
- ISO/TC 117 – Ventilatori
- ISO/TC 180 – Solarna energija

BAS/TC 47 je formiran Rješenjem direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine o formiranju Tehničkog komiteta BAS/TC 47 br. broj : IP-00001/10-03AT od 04.01.2010. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 47 br. 03-45.1-28-741-1/18 od 24.05.2018. godine.

Tehnički komitet BAS/TC 47 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definiranja njihovih područja rada i zadataka;
- usklađivanja planova rada WG-a;
- pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
- razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;
- pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
- saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Takođe, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 47 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 47 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja, s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Opšte

Potruga za najboljim rješenjima, funkcionalnosti, konforom, sigurnosti sve više je zastupljeno u BiH i okruženju. Upotreba standarda obezbjeđuje minimalni nivo kvaliteta.

Osnovni razlog za povećanje kvaliteta i duži vijek trajanja sistema za grijanje/ hlađenja doprinosi značajnom smanjenju potrošnje energije što se posebno reflektuje u ovom periodu energetske krize i problema sa energentima.

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Usvajanje evropskih standarda kao bosanskohercegovačkih omogućava njihovu primjenu i primjenu načela i pravila za proizvodnju i ispitivanje.

Očekuje se da će primjena standarda osigurati da krajnji korisnik u Bosni i Hercegovini i u cijeloj Evropi kupuje proizvode koji su uporedivi i odgovaraju njihovoj namjeni omogućavajući veću transparentnost na tržištu.

Primjena ovih standarda osigurat će zdravu konkurenciju domaćih i stranih kompanija na domaćem tržištu, te će dovesti do ravnoteže cijena i omjera cijene i kvalitete u korist kupaca kao krajnjih korisnika.

2.3 Zahtjevi tržišta

Osnovu zadatak Tehničkog komiteta BAS/TC 47 je praćenje tržišnih trendova i usvajanje novih standarda iz područja rada koje pokriva komitet.

Veliki sistemi daljinskog grijanja u Bosni i Hercegovini postoje u većim gradovima. Postoji i nekoliko manjih sistema daljinskog grijanja instaliranih u manjim gradovima za potrebe škola, zgrada i naselja. Međutim, ovi sistemi su često stari (preko 30 godina) i baziraju se uglavnom na fosilnim gorivima. Mnogi potrošači koriste i individualna rješenja za potrebe grijanja, koristeći fosilna goriva i ugaj u malim individualnim ložištima, ili električnu energiju za potrebe grijanja.

Sa druge strane, u Bosni i Hercegovini postoji i nekoliko drugačijih primjera sistema daljinskog grijanja, poput onih baziranih na otpadnoj drvenoj biomasi, nedavno izgrađenih i puštenih u pogon u Livnu, Gračanici i drugim gradovima. Pored toga, mnogi gradovi imaju planove kada je u pitanju uspostava ovakvih sistema za grijanje, kako bi eliminisali zagađenja i povećali isplativost rješenja za grijanje (Visoko, Živinice, Goražde i mnogi drugi).

2.4 Aspekti zaštite okoline

Usvajanje nacionalnih standarda u oblasti sistema za grijanje i hlađenje i primjena standarda mogu rezultirati povratni učinak u vezi sa zaštitom okoliša putem racionalizacije korištenja materijala.

Holistički pristup planiranju gradova, naselja i objekata, njihovo tretiranje kao živih organizama u skladu s uslovima mikrolokacije i tradicijom, uzimajući u obzir sve aspekte održivosti, pokazao se kao jedini mogući put da bi se izbjeglo dalje uništavanje planete Zemlje.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 47

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 47 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

---

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

- Usvajanje standarda iz oblasti BAS/TC 47 u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
- Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;
- Zastupanje interesa BiH u oblasti rada tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
- Primjena osnovnih principa standardizacije;
- Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju BiH;
- Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 47 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;
- Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 47;
- Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 47, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
- Revidiranje tekstova povučenih BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
- Informisanje članova BAS/TC 47 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta.

---

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i prijedloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 47
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 47 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 47 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 47 i Instituta.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 47 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 47,
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

---

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a